

PROJE SONUÇ RAPORU

Liselerde Görev Yapan DKAB Öğretmenlerinin Öğrencilerinde Kadın İmgesine
Yönelik Farkındalık Oluşturma Yeterliliklerinin Geliştirilmesi Projesi

Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi

Yozgat 2021

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır parlayacak!
O benimdir, o benim milletimindir ancak!

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal.
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım;
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar.
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
'Medeniyet!' dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri 'toprak' diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehid oğlusun, incitme, yazıktır, atanı.
Verme, dünyâları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şühedâ fişkırarak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Rûhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma' bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım.
Her cerîhamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım;
Fıskırır rûh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım!

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet,

Mehmet Akif ERSOY

Tüm kadınlara atfen

“Kadınlar İnsandır, biz insanoğlu”

Neşet ERTAŞ

ÖNSÖZ

Kadınların rol seti çeşitliliğinde annelik rolünün hem sosyalizasyon sürecindeki aktif özneliği hem de kültürel aktarma işlevi dolayısıyla bireysel ve toplumsal hayata etki ve katkısı büyüktür. İnsanlık medeniyetinin merkezinde konumlandırabileceğimiz bir varlık olmasına karşın kadın, tarihin her döneminde ötekileştirme, şiddet, aşağılanma, taciz gibi insanlık dışı eylemlerin nesnesi olagelmıştır. Kadın, bir biyolojik tanımlamadan daha baskın olarak sosyal ve kültürel normlar bağlamında şekillenen kurgusal bir tanımlama göstergesi olarak yer almıştır. Her tanımlamanın aynı zamanda bir sınırlama olduğu düşüncesinden hareketle kadının tarihi, psiko-sosyal bir sınırlamanın ve baskının en somut yaşanmışlığının tarihi olarak da ifade edilebilir. Kadının sınırlandırılması ve aktif toplumsal hayattan ötelenmesi beraberinde insanlığı pek çok travmatik süreçlerle yüzleşmek zorunda bırakmıştır.

Güçlü toplumların güçlü kadınlar eliyle inşa edilebileceği ön kabulünden hareketle kadının değersizleştirilmesi, geleceğin sağlıklı bir şekilde inşa edilmesi önünde en büyük engel olarak durmaktadır. Zira kadının annelik rolü bağlamında annenin çocuk üzerindeki etki potansiyeli düşünüldüğünde psiko-sosyal anlamda sağlıklı gençliği yetiştirecek olanlar da yine her bakımdan sağlıklı anneler olacaktır. Aynı zamanda tarihe yön veren tüm güçlü toplumlarda kadının statüsünün üst düzeyde olduğu, kadına verilen değer azalmasına bağlı olarak toplumların da sosyal, siyasi, ekonomik ve askeri bakımdan çöküşe geçtiği ve eski güçlerini kaybettikleri tarihin tanıklık ettiği bir gerçekliktir. Bu gerçeklik, kadının yaşadığı topluma sunduğu katkıya atıf niteliğindedir.

Kadınların yaşadıkları sorunlar, pek çok kanaldan beslenen çok boyutlu bir konudur. Bu açıdan insanın tüm yaşantısında kendini hissettiren ve psikososyal dünyamızın şekillenmesinde etkisi tartışılmaz etkenler olarak dinin de kadın problemiyle ilişkilendirilmektedir. Özellikle insanlığın huzur ve mutluluğunu temin etme vaadiyle var olan dinlerin, kadın probleminin neresinde buldukları bu problemin anlamlandırılması açısından önem arz etmektedir. Bu bağlamda DKAB öğretmenlerinin kadına yönelik farkındalık oluşturma konusunda desteklenmeleri ve mesleki gelişimlerine katkı sunulması önem arz etmektedir.

Proje; bilgi, deneyim ve görev paylaşımını gerekli kılan zorlu bir sürecin ifadesidir. Tüm zorlukları ekip olarak aşmış olmanın ve süreci başarıyla tamamlamanın gururunu yaşıyoruz. Projemize sunulan katkılar farklı olsa da her katkı övgüyü hak ediyor. Projemizin başarıyla tamamlanmasında emeği bulunan herkese teşekkür ediyoruz. Bu bağlamda projemize Olur veren başta Yozgat Valiliği olmak üzere, Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğüne, Fakültemiz Dekanlığına, MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü yetkililerine, Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü yetkililerine, tüm akademisyen arkadaşlarımıza, katılım gösteren DKAB öğretmenlerine ve resmi yazışmalarda katkı sunan görevlilere teşekkür ediyoruz.

Proje Yürütücü Ekibi

Dr. Öğretim Üyesi Selahattin YAKUT & Doç. Dr. Canan KOÇ

ÖZET

“Liselerde Görev Yapan DKAB Öğretmenlerinin Öğrencilerinde Kadın İmgesine Yönelik Farkındalık Oluşturma Yeterliliklerinin Geliştirilmesi” konulu, DKAB öğretmenlerine yönelik destek ve mesleki gelişimlerine katkı amacı taşıyan 15 Mart - 15 Aralık 2021 (9 Ay) süreli ve 10.000 TL bütçeli AR-GE niteliği taşıyan projemizin hukuki dayanağı Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün 24.03.2021 tarih ve E-55005497-20-22915278 sayılı proje izin yazısı (Ek 1). Projemizde takvime uygun olarak online başvurular alınmış ve bu doğrultuda projeye 27 kadın ve 5 erkek olmak üzere 32 DKAB öğretmeni katılım göstermiştir. Projeye katılan DKAB öğretmenleriyle online odak görüşmeleri yapılarak ihtiyaç analiz raporu hazırlanmıştır. DKAB öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda “Toplumsal cinsiyet ve din, kötülük problemi bağlamında kadına bakış, kadının toplumsal statüsü ve din, Kutsal kitaplarda kadına atıflar, kültür ve edebiyatta kadın aleyhtarı söylemler, Tanrı katında erkek ve kadının durumu, geçmişten günümüze kadın sorunları” konuları projemiz eğitim ve atölye çalışmaları programına dahil edilmiştir. Belirlenen konular, alanın uzmanı akademisyenlerce gerek Zoom üzerinden iletişim araçları yoluyla duyurulan tarihte ve saatte canlı yayın olarak öğretmenlerinde en aktif şekilde katılımları sağlanarak işlenmiş gerekse sözlü ve yazılı olarak katkı sunulmuştur. Eğitim programı sonunda öğretmenlerin değerlendirmeleri alınmış ve böylece programlarda görülen eksiklikler sözlü ve yazılı cevaplama olarak telafi edilmiştir. Eğitim ve atölye çalışmalarıyla ilgili videolar Youtube’da “Kadın İmgesi ve Farkındalık Oluşturma Projesi” adıyla proje kanalı açılarak <https://www.youtube.com/channel/UC2tpfcjHAr5GYJOWihUGxTg> link üzerinden herhangi bir sınırlama olmaksızın herkesin istifadesine sunulmuştur. Projemiz kapsamında yapılan tüm faaliyetler raporlanmış ve projemiz sonuçları bağlamında çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Proje Yürütücü Ekibi

Dr. Öğretim Üyesi Selahattin YAKUT & Doç. Dr. Canan KOÇ

İÇİNDEKİLER

Projenin Adı.....	1
Projenin Yürütücüleri.....	1
Projenin Türü.....	1
Projenin Hukuki Dayanağı.....	1
Projenin Süresi.....	1
Projenin Çalışma Takvimi.....	1
Proje Ortakları ve Paydaşları.....	2
Projenin Bütçesi.....	2
Projenin Araştırmacı Ekibi.....	2
Proje Eğitimcileri.....	2
Projenin Amacı ve Önemi.....	2
Projenin Hedefi.....	4
Proje Süreci.....	4
Proje Eğitim Süreci ve Atölye Çalışmalarının Değerlendirilmesi.....	6
Sonuç.....	8
Öneriler.....	9
Kaynakça.....	9
Ekler.....	10
1.Proje İzni.....	10
2. Proje Sonuç Raporu.....	11
3.Proje Eğitim Toplantıları ve Youtube Kanalı Görüntüleri.....	12

1. PROJENİN ADI

Liselerde Görev Yapan DKAB Öğretmenlerinin Öğrencilerinde Kadın İmgesine Yönelik Farkındalık Oluşturma Yeterliliklerinin Geliştirilmesi

2. PROJENİN YÜRÜTÜCÜLERİ

1	Dr. Öğretim Üyesi Selahattin YAKUT	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
2	Doç. Dr. Canan KOÇ	Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi

3. PROJENİN TÜRÜ

Öğretmenlere yönelik destekleme / geliştirme Projesi

4. PROJENİN HUKUKİ DAYANAĞI

Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 24.03.2021 tarih ve E-55005497-20-22915278 sayılı proje izin yazısı (Ek 1)

5. PROJENİN SÜRESİ

15 Mart - 15 Aralık 2021 (9 Ay)

6. PROJENİN ÇALIŞMA TAKVİMİ

	Faaliyetler	Tarih
1	Proje başvurularının tamamlanması ve öğretmenlerle odak grup görüşmelerinin yapılması	15 Mart - 15 Nisan
2	Odak grup görüşmeleri doğrultusunda ihtiyaç analizi raporlarının oluşturulması	16 Nisan - 01 Mayıs
3	Taslak eğitim programının ve taslak atölye programının hazırlanması	02- Mayıs - 15 Mayıs
4	Taslak eğitim programının ve taslak atölye programının uygulanmasına yönelik hazırlık çalışmalarının yapılması. Araştırmacılardan uzmanlık alanlarına göre görevlendirmelerin yapılması. Ders içeriklerinin ve derslerde kullanılacak materyallerin hazırlanması.	16 Mayıs - 25 Mayıs
5	Taslak eğitim programının uygulanması	25 Mayıs - 30 Haziran
6	Taslak atölye programının uygulanması	01 Temmuz - 15 Temmuz
7	Taslak eğitim programı ve taslak atölye çalışmalarını izleme ve değerlendirmesinin yapılması.	16 Temmuz - 15 Ağustos
8	Araştırma projesi raporunun hazırlanması.	16 Ağustos -15 Aralık

7. PROJENİN ORTAKLARI VE PAYDAŞLARI

1	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Ortak
2	Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Ortak
3	KASAUM (Bozok Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi)	Paydaş

8. PROJENİN BÜTÇESİ

Proje bütçesi 10.000 TL olarak belirlenmiştir.

9. PROJENİN ARAŞTIRMACI EKİBİ

1	Prof. Dr. Bilal SAMBUR	Yıldırım Beyazıt Üniv. İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
2	Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
3	Prof. Dr. Tayip DUMAN	Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
4	Prof. Dr. Muammer CENGİL	Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi / HÜKAM Üyesi
	Doç. Dr. Hülya ÇAKIR	Yozgat Bozok Üniversitesi Fen -Edebiyat Fakültesi / KASAUM Üyesi
5	Dr. Öğretim Üyesi Aygül NALBANT	Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi / KASAUM Üyesi
6	Öğretim Görevlisi Nefise YÜKSEL	Yozgat Bozok Üniversitesi Teknik Bilimler MYO / KASAUM Üyesi
7	Dr. Öğretim Üyesi Berna YÜNER	Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
8	Dr. Öğretim Üyesi Aliya MUTALLİMOVA	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
9	Dr. Öğretim Üyesi Abdulali ALİEV	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
10	Dr. İdris YAKUT	Öğretmen, MEB
11	Araştırma Görevlisi Hatice GÖKTAŞ	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
12	Araştırma Görevlisi Esmâ Aygün YAKIN	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

10. PROJE EĞİTİMCİLERİ

1	Prof. Dr. Bilal SAMBUR	Yıldırım Beyazıt Üniv. İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
2	Doç. Dr. Canan KOÇ	Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
3	Prof. Dr. Muammer CENGİL	Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
4	Doç. Dr. Hülya ÇAKIR	Yozgat Bozok Üniversitesi Fen -Edebiyat Fakültesi
5	Dr. Öğretim Üyesi Aygül NALBANT	Yozgat Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
6	Öğretim Görevlisi Nefise YÜKSEL	Yozgat Bozok Üniversitesi Teknik Bilimler MYO
7	Dr. Öğretim Üyesi Selahattin YAKUT	Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Projede lüzumuna binaen akademisyenlere alanlarına göre birden fazla görev verilmiştir.

11. PROJENİN AMACI VE ÖNEMİ

Kadın problemi günümüz modern dünyasının en kadim problemlerinden birisidir. Kadın problemleri genel olarak toplumsal cinsiyet kavramıyla sembolize edilen ve anlamlandırılan ve nörobiyolojik, sosyal, kültürel, ekonomik, ailevî ve dinî yönleriyle çok boyutlu bir problem olarak karşımızda durmaktadır. "Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkek arasındaki biyolojik, fizyolojik ve anatomik farklılığın ötesinde toplumun kendi değer kalıpları bağlamında yarattığı kurgusal bir tanımlamadır. Erkek ya da kadın olmak, toplumun

beklentileri doğrultusunda yapılandırılan ve kültürel arka plana göre farklı anlamlar yüklenen bir olgudur. Bu durum tarihi süreç içerisinde cinsler arasında kadın aleyhine eşitsiz güç ilişkilerini ve derin toplumsal kırılmaları da beraberinde getirmiştir. Hayatı birlikte inşa etmelerine karşın kadın, daha çok erkek aklın çizdiği sınırlar içerisinde hareket etmeye zorlanmış ve bu durum onu sosyal ve ekonomik hayattan koparmıştır. Kadın sorunu, sadece kadınla sınırlı bir cinsiyet sorunu olmanın ötesinde; kadının yüklendiği anne, eş, kız kardeş, arkadaş gibi rollerine bağlı etkileşim içinde bulunduğu insanlar düşünüldüğünde tüm insanlığın ortak problemi olarak ifade edilebilir. Bu kadim problemin çözülmesi ve kadına değer atfeden evrensel bir anlayışın teşekkülü, insanlığın mutluluğu ve huzuru açısından önemi tartışılmaz bir gerçekliktir” (Yakut, 2021).

Bütün toplumlar gelecekleri olarak konumlandıkları genç kuşaklara aydınlık bir gelecek inşa etme amacı taşırlar. Genç kuşakları her bakımdan sağlıklı bir şekilde yetiştirmek de yine toplumların evrensel boyutlu hedefleri arasındadır. Bu hedefler bağlamında gençlerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik farkındalıkları, dikkate alınması ve iyi yönetilmesi gereken bir husustur. Zira toplumsal cinsiyet eşitsizliğine bağlı olarak kadının mutsuz olduğu bir toplumun gerçek anlamda mutlu ve huzurlu olması beklenemez (Dökmen, 2004). Bu açıdan özellikle gelişim dönemi olarak ergenlik dönemi içerisinde bulunan lise düzeyi öğrencilerin öncelikli olarak bilinçlendirilmesi son derece önem arz eden bir konudur.

Lise öğrencilerinin gelişim olarak içinde buldukları ergenlik dönemi, biyolojik, psikolojik, sosyal, zihinsel ve duygusal değişimin en hızlı şekilde yaşandığı ve toplumda yer edinme, kimlik ve kişilik inşa etme sürecinin oluşturduğu baskı ile sorunlu bir dönem olarak ifade edilebilir (Kulaksızoğlu,2015; Duy ve Yıldız, 2014). Bu dönem aynı zamanda bireyin pek çok psikososyal problemle yüzleşmek zorunda kaldığı (Koç, 2004) ve bunların bir sonucu olarak kendisiyle ve çevresiyle çatışma içerisine girebildiği hassas bir dönemdir (Ertem ve Yazıcı, 2006). Bu dönemde özellikle öğrencilerin toplumsal cinsiyet algılarının iyi yönetilmesi, geleceğin ebeveynleri olarak gençlerin hem kendileri hem aileleri ve hem de toplum açısından önem arz etmektedir.

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik farkındalıklarının yükseltilmesinde etkili güç olarak öğretmenlerin olduğu öngörülmektedir. Zira öğretmenler, öğrencilerin psikososyal dünyalarının ve düşünce kalıplarının şekillenmesinde etkin rol oynamaktadırlar. Öğrencilerle son derece üst düzey iletişim ve etkileşim içerisinde bulunan öğretmenlerin, öğrencilerindeki toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik farkındalık oluşturabilmeleri, konuyla ilgili yeterliliklerini bir problem olarak karşımıza çıkarmaktadır. Tabi ki öğretmenlik

üst düzey bir donanım göstergesi olarak görülen bir meslek olmakla birlikte toplumsal cinsiyet gibi hassas konularda beceri ve yeterliliklerinin geliştirilmesine yönelik eğitim faaliyetleri de, konuyla ilgili yürütecekleri faaliyetlerde etkili olma potansiyellerini daha da artıracaktır. Bu açıdan projemiz önemli görülmektedir. Bu doğrultuda Yozgat'ta lise düzeyi okullarda görev yapan DKAB öğretmenlerinin öğrencilerinde kadın imgesine yönelik farkındalık oluşturma yeterliliklerinin geliştirilmesine yönelik uzmanlarca eğitim ve atölye çalışmaları yapılarak elde edilen sonuçlar raporlanmıştır.

12. PROJENİN HEDEFİ

Günümüz modern dünyasında en önemli problemlerden birisi olarak toplumsal cinsiyet bağlamında kadın sorunlarını dile getirmek mümkündür. Bu problemle baş edebilmek ve için öncelikle geleceğin yetişkinleri olan yeni kuşakların konu hakkında farkındalıklarının yükseltilmesi önem arz etmektedir. Bu durumda özellikle ergenlik dönemi içinde farklı problemlerle yüzleşmek zorunda kalan lise öğrencilerine öncelik verilmesi elzemdir. Lise öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının ve düşüncelerinin istendik yönde kanalize edilebilmesi için, onlarla birincil kaynak olarak etkileşim içerisinde bulunan ve onların psikososyal dünyalarının şekillenmesinde önemli roller üstlenen öğretmenlerinin süreci yönetebilme yeterliliklerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

13. PROJE SÜRECİ

1. Proje takvimi doğrultusunda 15 Mart - 15 Nisan 2021 tarihleri arasında projemize katılmak isteyen öğretmenlerin başvuruları online olarak gerçekleştirilmiştir. Projemizin katılımcı 32 DKAB öğretmeniyle ilgili bilgiler şu şekildedir:

Tablo 1: Cinsiyete Göre Dağılım

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	27	84.4
Erkek	5	15.6
Toplam	32	100.0

Projemize katılımcıları çok yüksek oranda kadın öğretmenlerden oluşmaktadır.

Tablo 2: Mesleki Kıdeme Göre Dağılım

Kıdem	Frekans	%
1-10	11	34.4
11-20	17	53.1
20 +	4	12.5
Toplam	32	100.0

Projemize 11-20 yıl aralığında kıdeme sahip öğretmenlerin daha fazla katılım gösterdikleri görülmektedir.

Tablo 3: Medeni Duruma Göre Dağılım

Medeni Durum	Frekans	%
Bekar	9	13.8
Evli	23	86.2
Toplam	32	100.0

Projemize katılan evli öğretmenlerin oranı yüksektir.

2. Proje takvimi doğrultusunda 16 Nisan - 1 Mayıs 2021 tarihleri arasında katılımcılarla odak grup görüşmeleri yapılarak eğitim sürecini şekillendirmek amaçlı ihtiyaç analizi raporları oluşturulmuştur. Aşağıdaki ihtiyaç analiz tablosu yapılan görüşmelerde yazılı ve sözlü olarak öğretmenlerin dile getirdikleri öğrencilerinin ilgi gösterdikleri konuları göstermektedir.

İhtiyaç Analiz Tablosu
Toplumsal cinsiyet ve din
Kötülük problemi bağlamında kadına bakış
Kadının toplumsal statüsü ve din
Kutsal kitaplarda kadına atıflar
Kültür ve edebiyatta kadın aleyhtarı söylemler
Tanrı katında erkek ve kadının durumu
Geçmişten günümüze kadın sorunları

3. İhtiyaç analiz raporları doğrultusunda 02- Mayıs - 15 Mayıs tarihleri arasında taslak eğitim programı ve taslak atölye programı hazırlanmıştır. Bu eğitim programlarında belirlenen konular için uzmanlık alanlarına göre akademisyenler eğitimi olarak görev almışlardır.

4. Proje takvimi doğrultusunda 16 Mayıs - 25 Mayıs tarihleri arasında eğitim sürecinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli eğitim materyalleri ve teknolojik alt yapı hazırlanmıştır.

5. Proje takvimi doğrultusunda 25 Mayıs -15 Temmuz 2021 tarihleri arasında taslak eğitim programı ve atölye çalışmaları yapılmıştır. Eğitim programları zoom üzerinden planlanmış ve programla ilgili afişler hazırlanarak iletişim araçları vasıtasıyla eğitim programı duyurusu yapılmıştır. 17.04.2021 tarihinde saat 16.30' da gerçekleştirilen odak grup görüşmelerinde

(**Link:** <https://www.youtube.com/watch?v=ezZYIWdtfUc&t=680s>) yazılı ve sözlü olarak dile getirilen sorular öncelikli olmak üzere program devam ederken de yazılı olarak soru alınmış ve eğitimlerin en faydalı şekilde gerçekleştirilmesi hususunda azami gayret gösterilmiştir.

Eğitim Dersi: Eğitim ve Kadının Güçlendirilmesi		
Tarih/Saat	Ders İçeriği	Görevliler
29.05.2021 Saat:14.00	Geçmişten günümüze kadın sorunları Kadını güçlendirilmesi önündeki engeller Kadının sosyal ve ekonomik statüsü Kadının toplumsal hayattaki rolleri Kadın sorunlarının sosyal, kültürel, ekonomik ve dinî arka planı. Sanat ve kadın	Eğitimciler: Doç. Dr. Canan KOÇ Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÇAKIR Öğretim Görevlisi Nefise YÜKSEL Moderatör: Dr. Öğr. Üyesi Aygül NALBANT
Link	https://www.youtube.com/watch?v=0OTzivICLw8&t=1154s	

14. PROJE EĞİTİM SÜRECİ VE ATÖLYE ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

16 Temmuz - 15 Ağustos tarihleri arasında eğitim programlarının ve atölye çalışmalarının değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu amaçla öncelikle katılımcıların eğitim programları ve atölye çalışmalarına yönelik değerlendirmeleri alınmıştır.

1. “Eğitim ve Kadının Güçlendirilmesi” eğitiminin değerlendirilmesi

Puan	Frekans	%
5 puan	21	65.6
4 puan	8	25.0
3 puan	3	9.4
2 puan	-	
1 puan	-	
Toplam	32	100.0

Tablo verileri katılımcıların eğitimi yüksek oranda başarılı bulduklarını göstermektedir.

2. Proje Eğitimi Ve Atölye Çalışmaları Sürecinin Genel Değerlendirilmesi

Puan	Frekans	%
5 puan	23	71.9
4 puan	7	21.9
3 puan	2	6.2
2 puan	-	
1 puan	-	
Toplam	32	100.0

Tablo verileri katılımcıların proje eğitimi ve atölye çalışmaları sürecini genel olarak yüksek oranda başarılı olarak değerlendirdiklerini göstermektedir.

Yukarıdaki değerlendirme tablolarının tamamı incelendiğinde gerek eğitim programlarının ayrı ayrı değerlendirilmesinde gerekse sürecin genel değerlendirilmesinde verilen puanların oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Bu veriler projenin amaçlarına uygun olarak yürütüldüğünün ve DKAB öğretmenlerinde yüksek oranda karşılık bulduğunun bir göstergesidir. Özellikle ihtiyaç analizinde DKAB öğretmenlerinin görüş ve önerileri doğrultusunda konuların belirlenerek eğitim ve atölye çalışmaları sürecinin şekillendirilmesi DKAB öğretmenlerinin mesleki gelişimlerine katkı sunması açısından önemli görülmektedir. Ayrıca eğitim videolarının projemiz için oluşturulan youtube kanalında herkese açık olarak sunulmasının da konuyla ilgili problem yaşayan herkese katkı sunması ve farklı bakış açıları kazandırması beklenmektedir. Proje faaliyetleri devam etmekte iken yazılı ve sözlü olarak da katılımcılardan gelen memnuniyet geri bildirimleri de projenin başarısının bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

15. SONUÇ

Biyolojik anlamda kadın ve erkek olarak dünyaya gelen cinsiyetlerin, rollerinin tanımlandığı yani kadın(lık) ve erkek(lik) inşasının gerçekleştiği alan ise “toplumsal cinsiyet”tir. İçerisinde yaşanan toplumun yapısal özelliklerine göre şekillenen ve farklılık arz eden rol tanımları kadınların aynı zamanda toplumsal hayattaki statülerinde de belirleyici olabilmektedir. Özellikle geleneksel toplumlarda toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının etkisiyle kadın ve erkeğin ekonomik, politik, toplumsal hayata katılımları farklılaşmakta ve ne yazık ki bu durum daha çok kadınların aleyhine işlemektedir. Kamusal alanda kadın işi/erkek işi tasnifi de kadınların hem kamusal alanda var olmalarını hem de iktisadi kalkınmalarını engellemektedir. Toplumlarda kurgulanan bu farklılıklar aile, eğitim, sosyal hayat başta olmak üzere kadının ikincilleştirilmesinin somut göstergelerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda özellikle geçmişten günümüze kadın problemini besleyen kaynaklardan birisi olarak dinin olup olmadığı konusu güncelliğini korumaktadır. Kutsal kitaplarda kadın konusu genellikle kökleri derinlerde olan kültürel arka plana göre şekillenen bir konu olagelmiştir. Dinin kadına bakışı, tüm önyargılardan bağımsız olarak ele alınması gereken bir konudur. Anne, eş, kız kardeş, hala, teyze; öğretmen, doktor gibi bireysel ve toplumsal anlamda hayat içerisinde farklı rollerle daha güzel bir dünya etme idealinin en büyük destekçileri olarak kadınlara gereken önemin verilmesi her şeyden önce eğitimin en önemli konularından biridir. Kadının hak ettiği değeri bulması eğitimin tüm kademelerinde gündem olması ve farkındalık oluşturulabilmesiyle ve de ailede başlayıp toplum tarafından da bir değer olarak anlam bulmasıyla ancak çözülebilecek bir problemdir. Bu bağlamda özellikle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin ergenlik dönemi içerisinde bulunan ve aile kurmaya adaylar olarak ifade edebileceğimiz lise öğrencilerinde kadına yönelik farkındalık oluşturmaları, kadın probleminin çözümüne önemli bir katkı olarak değerlendirilebilir.

Projemizde tüm bu amaçlar doğrultusunda yapılan eğitim ve atölye çalışmalarının sonuçlarının değerlendirilmesi aşağıda sunulmuştur:

✓ DKAB öğretmenlerine yönelik destek ve mesleki gelişime katkı amaçlı projemize 32 DKAB öğretmeni katılmıştır.

✓ Eğitim programlarında işlenecek konuların belirlenmesi amacıyla DKAB öğretmenleriyle online görüşmede lise öğrencilerinin en fazla “Toplumsal cinsiyet ve din, kötülük problemi bağlamında kadına bakış, kadının toplumsal statüsü ve din, Kutsal kitaplarda kadına atıflar, kültür ve edebiyatta kadın aleyhtarı söylemler, Tanrı katında erkek ve kadının durumu, geçmişten günümüze kadın sorunları gibi konuları önceledikleri anlaşılmıştır.

✓ Yapılan eğitim ve atölye çalışmaları öğretmenler tarafından değerlendirilmiş ve tüm faaliyetlerin ortalamasının oldukça üzerinde başarılı olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

✓ Eğitim faaliyetleri kapsamında oluşturulan videolar Youtube’da “Kadın İmgesi ve Farkındalık Oluşturma Projesi” başlıklı proje kanalı açılarak (<https://www.youtube.com/channel/UC2tpfcjHAr5GYJOWihUGxTg>) linki üzerinden belirli bir kısıtlama olmaksızın herkesin istifadesine sunulmuştur.

16. ÖNERİLER

✓ DKAB öğretmenlerinin öğrencilerle iletişimlerinde öğrencilerin içinde buldukları gelişim döneminin özelliklerini dikkate almaları önerilir.

✓ Ergenlik döneminin dini şüphe, sorgulama ve çatışma gibi karakteristik özellikleri göz önünde bulundurularak lise öğrencilerine karşı daha anlayışlı bir tutum içinde olmaları önerilir.

✓ Kadın konusunda dini sorgulamalara verilecek cevaplarda günümüz gençliğinin düşünce kalıpları ve düşünme tarzları dikkate alınmalıdır.

✓ Kutsal metinlerin anlamlandırılmasında psikolojik ve sosyal unsurların öncelenmesi önem arz etmektedir.

✓ Gelenek ve kültürel miras kodları ile dinin insanlığa sunduğu anlam kodlarının aynı şey olmadıklarına yönelik farkındalık oluşturmak, kadın problemlerinin üstesinden gelinmesi noktasında da önem görülmektedir.

17. KAYNAKÇA

Dökmen, Z. Y. (2004). *Toplumsal Cinsiyet: Sosyal Psikolojik Açıklamalar*, İstanbul: Sistem Yayınları.

Duy B, Yıldız MA (2014) Ergenler İçin Duygu Düzenleme Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5, 23-35.

Ertem, Ü.& Yazıcı, S. (2006). Ergenlik Döneminde Psiko-Sosyal Sorunlar ve Depresyon, *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 9(9), 7-12.

Koç, Mustafa (2004). Gelişim Psikolojisi Açısından Ergenlik Dönemi ve Genel Özellikleri, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17, ss.231-256 2004.

Kulaksızoğlu Adnan (2015). *Ergenlik Psikolojisi*, İstanbul: Remzi Kitabevi

Yakut, Selahattin (2021). *Kadın: Din ve Kültür Penceresinden Bir Bakış*. Bakü 2. Uluslararası Dünya Kadınlar Kongresi Özet Bildiri Kitabı (Editörler: Prof. Dr. Aparna Srivastava -Prof. Dr. Sevinc Rahimova), ISBN: 978-625-7720-19-9, ISPEC Yayınevi, ss. 6-7.

18. EKLER

T.C.
YOZGAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-55005497-20-22915278
Konu : Proje İzni
(Selahattin YAKUT ve Canan KOÇ)

24/03/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğünün 22/03/2021 tarih ve 22368351 sayılı yazısı.

Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörlüğü İlahiyat Fakültesi Din Bilimleri Anabilim Dalı Dr. Öğretim Üyesi Selahattin YAKUT ve Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı Üyesi Doç. Dr. Canan KOÇ'un "Liselerde Görev Yapan DKAB Öğretmenlerinin Öğrencilerinde Kadın İmgesine Yönelik Farkındalık Oluşturma Yeterliliklerinin Geliştirilmesi" projesi araştırma izin isteğine ait ilgi yazı ve ekleri ekte sunulmuştur.

Söz konusu projenin, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçlarına aykırılık teşkil etmeyecek, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ve gönüllülük esas olmak koşuluyla; 2020-2021 eğitim öğretim yılı içerisinde anket - araştırma formları kullanılmadan ilimiz geneli resmi ortaöğretim kurumları din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerine yönelik projenin uygulanması hususunda herhangi bir sakınca bulunmamakta olup, Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Yusuf YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR

İzzet ERCAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
- Üstyazı (1 Adet)
- Proje Metni (9 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Karatepe Mah. H.Ahmet Yesevi Cad. No:57 Yeni Valilik Hizmet Binası Kat. D:2, 66100 Yozgat
Telefon No : (0354) 280 66 00
E-Posta: argo66@meb.gov.tr
Kop Adresi : meb@hs01.ksp.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-aby>
Bilgi için: Mehmet DEMİR
Unvan : Müdür
İnternet Adresi: <http://yozgat.meb.gov.tr> Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakorgu.meb.gov.tr> adresinden c4b8-0ae1-3f8b-998d-c785 koda ile teyit edilebilir.

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
İlahiyat Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-97269981-730.06-47798
Konu : Proje Sonuç Raporu

03.12.2021

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Genel Sekreterlik)

Fakültemiz ile Yozgat İl Millî Eğitim Müdürlüğü ortaklığında Üniversitemiz Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin paydaşı olduğu, Dr. Öğr. Üyesi Selahattin YAKUT ile Doç.Dr. Canan KOÇ tarafından yürütülen ve 15 Mart-15 Aralık 2021 tarihlerini kapsayan 9 ay süreli "Liselerde Görev Yapan DKAB Öğretmenlerinin Öğrencilerinde Kadın İmgesine Yönelik Farkındalık Oluşturma Yeterliliklerinin Geliştirilmesi Projesi" tamamlanmış olup proje sonuç raporu ekte sunulmuştur. Raporun İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne gönderilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederiz.

Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR
Dekan

Ek: Proje Sonuç Raporu (20 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : 51YB-TVTP-867T

Belge Doğrulama Adresi : <https://ebyssorgu.bozok.edu.tr>

Adres: Yozgat Bozok Üniversitesi Erdoğan Akdağ Kampüsü İlahiyat Fakültesi,
Atatürk Yolu 7. Km 66900 Yozgat
Telefon No : 0354 242 11 20
e-Posta : ilahiyat@bozok.edu.tr
Kep Adresi : bozokuniversitesi@hs01.kep.tr

Fax No : 0354 242 11 21

İnternet Adresi : <http://www.bozok.edu.tr/>

Bilgi için : Leyla SİPAHİ

Bilgisayar İşletmeni

Dahili No:(354)242 11 20

PROJE EĞİTİM TOPLANTISI

DKAB Öğretmenlerine Yönelik Meslekî Gelişim Projesi

Liselerde Görev Yapan DKAB Öğretmenlerinin Öğrencilerinde Kadın İmgesine Yönelik Farkındalık Oluşturma Yeterliliklerinin Geliştirilmesi Projesi

Projenin Yürütücülere:

Dr. Öğretim Üyesi Selahattin YAKUT
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
KASAUM Üyesi
Doç. Dr. Canan KOÇ
Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
KASAUM Müdürü

Projenin Ortakları ve Paydaşları:

Yozgat Bozok Üniversitesi KASAUM
Proje Paydaşı
Yozgat Bozok Üniversitesi
Bilal Şahin İlahiyat Fakültesi
Proje Ortağı
Yozgat İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Proje Ortağı

Projenin Araştırmacı Ekibi

Prof. Dr. Abdulkadir DÜNDAR
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Prof. Dr. Tayip DUMAN
Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Prof. Dr. Muammer CENGİL
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
HÜKAM Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Aygül NALBANT
Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi
KASAUM Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÇAKIR
Bozok Üniversitesi Fen -Edebiyat Fakültesi
KASAUM Üyesi
Öğr. Gör. Nefise YÜKSEL
Bozok Üniversitesi Teknik Bilimler MYO
KASAUM Üyesi
Dr. Öğr. Üyesi Aliya MUTALLİMOVA
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdulali ALİEV
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Dr. İdris YAKUT
Öğretmen, MEB
Araş. Gör. Hatice GÖKTAŞ
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Araş. Gör. Esmâ Aygün YAKIN
Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ZOOM Canlı Yayın

MEETING ID: 872 0831 5133
ŞİFRE: 2021

2021
17 NİSAN
16.30

EĞİTİM VE KADININ GÜÇLENDİRİLMESİ

Online Söyleşi

Konuşmacı

Doç. Dr. Canan KOÇ
Yozgat Bozok Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Moderatör

Dr. Öğr. Üyesi Aygül NALBANT
Yozgat Bozok Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Konuşmacı

Dr. Öğr. Üyesi Hülya ÇAKIR
Yozgat Bozok Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi

Konuşmacı

Öğr. Görevlisi Nefise YÜKSEL
Yozgat Bozok Üniversitesi
Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

Meeting ID: 847 4666 3068
Passcode: 2021

29 Mayıs 2021
Saat: 14.00

PROJE YOUTUBE KANALI

The screenshot shows a YouTube channel page for 'Kadın İmgesi ve Farkındalık Oluşturma Projesi'. The channel has 5 subscribers and is currently subscribed to. The page displays two videos under the 'Yüklemeler' section:

- Eğitim ve Kadının Güçlendirilmesi**: 47 görüntüleme • 3 ay önce, 2:11:46
- Kadın İmgesine Yönelik Farkındalık Oluşturma...**: 137 görüntüleme • 3 ay önce, 1:10:18

The channel's navigation menu includes: ANA SAYFA, VİDEOLAR, OYNATMA LİSTELERİ, KANALLAR, TARTIŞMA, HAKKINDA. The left sidebar shows the channel's name and a list of subscribers: Star Prodüksiyon, İnanc Problemleri Ko..., Kadın İmgesi ve Far..., KnifeLover!, and Kanallara göz at. The Windows taskbar at the bottom shows the date as 14.09.2021 and the time as 16:43.

The screenshot shows a Zoom meeting interface with a grid of 20 participants. The participants are arranged in a 4x5 grid. The top row shows four video thumbnails and one name: Selahattin YAKUT. The second row shows five names: İdris YAKUT, Yusuf KARADAŞ, kemalettin merdin, İzzettin aklan, and Fatma GÖçmen. The third row shows five names: Zekiye Öztürk, Ayşenur Kandil, İlknur Duman, B. S Yakut, and Bengisu. The fourth row shows five names: Züleyha YILDIZ, Murat Karakaya, yeliz ceylan, Fatma Açıköz, and Şerife DOYMUS. The bottom row shows five names: AYDOĞMUŞ Hav..., Ayşegül Abay, Ferhat DEMİRÖZÜ, S.Köser, and Galaxy A10. The Zoom interface includes a 'Recording' indicator, a 'View' button, and a 'Leave' button. The Windows taskbar at the bottom shows the date as 29.05.2021 and the time as 14:18.

